

**First Professional BAMS Degree Supplementary Examinations
January 2024**

**PAPER – II - Samskritam Evam Ayurved Ithihasa – AyUG-SN & AI
(2021 Scheme)**

Time: 3 Hours

Total marks:100

- Answer all questions to the point neatly and legibly • Do not leave any blank pages between answers • Indicate the question number correctly for the answer in the margin space
- Answer all parts of a single question together • Leave sufficient space between answers
- Draw table/diagrams/flow charts wherever necessary

1. Multiple Choice Questions (20x1=20)

The Answers to MCQ questions (Q.No. i to Q.No. xx) shall be written continuously on the first two writing sheets (ie Page No. 3 & 4) only

- i. Tantrakarta of Charakasamhita is
 - a) Atreya b) Agnivesha c) charaka d) Dridhabala
- ii. Chapters are present in Indriya sthana of Charaka samhita
 - a) 12 b) 8 c) 30 d) 10
- iii. How many chapters are present in Uttaratanttra of Sushruta samhita
 - a) 60 b) 65 c) 66 d) 46
- iv. Advaiser of Sushruta Samhita
 - a) Dhanvantari b) Sushruta c) Nagarjuna d) Gayadasa
- v. How many chapters are present in khilasthana of Kashyapa samhita
 - a) 120 b) 30 c) 200 d) 80
- vi. Sutra samkhya of Ashtanga hridaya
 - a) 9234 b) 7312 c) 7213 d) 7324
- vii. How many sthana are present in Bhela samhita
 - a) 8 b) 7 c) 6 d) 10
- viii. Nirantara-pada-vyakhya the commentry of Charaka Samhita is written by
 - a) Chakradatta b) Gayadasa c) Brahmadev d) Jejjhata
- ix. Chandranandana his commentary on Ashtanga Hridaya is named as
 - a) Ayurveda-rasayana b) Padartha-chandrika
 - c) Hridaya-bodhika d) Tattva-chandrika
- x. Indumati Commentary is written by Indu on
 - a) Ashtangasamgraha b) Ashtangahridaya
 - c) Charakasamhita d) Sushruta Samhita
- xi. How many chapters are present in Madhyama Khanda of Bhavaprakasha
 - a) 7 b) 2 c) 71 d) 77
- xii. Shargadhara Samhita is contain of verses
 - a) 2600 b) 10268 c) 6200 d) 10628
- xiii. Commentary name of Kashiram Vaidya on Sharngadhara Samhita is
 - a) Ayurveda Dipika b) Hridaya Dipika
 - c) Gudhartha Dipika d) Adhamala
- xiv. Bhaisajya Ratnavali text was composed by
 - a) Naischalakara b) Sodhala c) Basavaraju d) Govinda Das

(PTO)

- xv. Tatvachandrika commentary by Sridhara Sen is on
 a) Charaka Samhita b) Sushruta Samhita
 c) Ashtanga Hridaya d) Ashtanga Samgraha
- xvi. Tatvabodha commentary by Sivadas Sen is on
 a) Charaka Samhita b) Sushruta Samhita
 c) Ashtanga Hridaya d) Ashtanga Samgraha
- xvii. Salihotra Samhita is the book related to treatment of
 a) Cow b) Elephant c) Horse d) All the animals
- xviii. Who wrote the commentary Sushrutartha sandipani on Sushruta Samhita
 a) Haranathchandra Chakravathy b) Bhaskaracharya
 c) Jejjhata d) Brahmadeva
- xix. Yogendranath Sen his commentary on Charaka Samhita is named as
 a) Charaka Dipika b) Charakopaskara
 c) Charakachandrika d) None of these
- xx. How many chapters are present in Sushruta Samhita
 a) 185 b) 158 c) 168 d) 186

Short Answer Questions

(8x5=40)

2. अधोदत्तस्य श्लोकस्य पदच्छेदं लिखित्वा रेखाङ्कितस्य शब्दस्य रूपाणि लिखत ।
 जीर्णे हितं मितं चाद्यान्न वेगानीरयेद्वलात् ।
 न वेगितोऽन्यकार्यः स्यान्नाजित्वा साध्यमामयम् ॥
3. अधोदत्तस्य श्लोकस्य अन्वयम् अर्थं च लिखत ।
 a) उष्णाम्बुना अधः कायस्य परिषेको बलावहः ।
 तेनैव तूत्तमाङ्गस्य बलहृत्केशचक्षुषाम् ॥
 b) ब्राह्मे मुहूर्त उत्तिष्ठेत्स्वस्थो रक्षार्थमायुषः ।
 शरीरचिन्तां निर्वृत्य कृतशौचविधिस्ततः ॥
4. अधोदत्तस्य श्लोकस्य अन्वयम् अर्थं च लिखत ।
 a) योगेन चित्तस्य पदेन वाचां मलं शरीरस्य च वैद्यकेन ।
 योऽपाकरोत्तं प्रवरं मुनीनां पतञ्जलिं प्राञ्जलिरानतोऽस्मि ॥
 b) शनैरर्थः शनैः पन्था शनैः पर्वतमारुहेत् ।
 शनैर्विद्या च धर्मश्च व्यायामश्च शनैः शनैः ॥
5. टिप्पण्यौ लिखत ।
 • व्यायामः • शौचम्
6. यथोचितं योजयत ।
 a) वात शीर्यते इति
 b) इन्द्रियम् प्रकर्षेण जानाति इति
 c) प्रज्ञा वातीति
 d) शरीर रुजाकर्तृत्वम्
 e) रोगः इन्द्रलिङ्गः
7. अधोदत्तानां शब्दानां निरुक्तिं तथा पर्यायपदानि लिखत ।
 • मतिः • चक्षुः

(PTO)

8. अधोदत्तानां वाक्यानां संस्कृतभाषायाम् अनुवदत ।

- a) One should know that mind purifies by merit and spiritual knowledge.
- b) Life span is favourable, unfavourable, happiness and sadness.
- c) What is more poisonous than poison. Entire Sensory pleasure.
- d) Cleanliness never get without proper bath.
- e) Varuna Snana is best among different types of bath.

9. अधोदत्तानां वाक्यानाम् आङ्ग्लभाषायाम् अथवा स्वमातृभाषायाम् अनुवदत ।

कस्मिंश्चिद् अधिष्ठाने चत्वारो ब्राह्मण-पुत्राः परं मित्रभावम् उपगता वसन्ति स्म। तेषां त्रयः शास्त्रपारंगताः परंतु बुद्धिरहिताः आसन् । एकस्तु बुद्धिमान् केवलं शास्त्रपराङ्मुखः आसीत्। अथ तैः कदाचित् मित्रैः मन्त्रितम् को गुणो विद्यायाः अस्ति? अतः देशान्तरं गत्वा, भूपतीन् परितोष्यार्थोपार्जनं करिष्यामः।

Long Answer Questions

(4x10=40)

10.A. अधोदत्तकथायाः सारांशं संस्कृतभाषायां लिखत ।

लोभाविष्टचक्रधरकथा ॥

B. सन्दर्भमुक्त्वा आशयं विशदयत ।

न बन्धुमध्ये धनहीनजीवितम्॥

उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम्॥

11. अधोदत्तानां परिभाषापदानां टिप्पणीः लिखत ।

- पञ्चमहाभूतानि
- प्रकृतिः
- दोषाः
- विपाकः
- संसर्गः

12.A. संस्कृतभाषायाम् उत्तरं लिखत ।

- a) वायुः कः
- b) स्नाने दशैते गुणाः के
- c) चत्वारि दानानि कानि
- d) किं भोजनान्ते विषप्रदम्
- e) वृथा प्राक्तन्त्रयोः श्रमः । कयोः तन्त्रयोः

B. पर्यायपदं कोष्ठात् लिखत

- a) मनः (आत्मा, स्कन्धः, चेतः, कुलम्,)
- b) अग्निः (संविद्, वैश्वानरः, प्रतिपत्, ज्ञप्ति)
- c) पित्तम् (तेजः, पञ्जरः, ध्यानम्, स्मरणम्,)
- d) स्मृतिः (भास्करः, वसुः, शुष्मः, चिन्ता)
- e) अस्थि (मेदोजम्, रङ्गकम्, अस्त्रम्, शोणितम्)

13. अधोदत्तानां श्लोकानां पदच्छेद- अन्वय- विग्रहवाक्य- भावार्थान् च लिखत ।

- a) लाघवं कर्मसामर्थ्यं दीप्तोऽग्निर्मेदसः क्षयः ।
विभक्तघनगात्रत्वं व्यायामादुपजायते ॥
- b) ब्रह्मा स्मृत्वायुषो वेदं प्रजापतिमजिग्रहत् ।
सोऽश्विनौ तौ सहस्राक्षं सोऽत्रिपुत्रादिकान् मुनीन् ॥
- c) विद्याघातो ह्यनभ्यासः स्त्रीणां घातः कुचैलता ।
व्याधीनां भोजनं जीर्णं शत्रोर्घातः प्रपञ्चता ॥
- d) अभ्यासेन कटुद्रव्यं भवत्यभिमतं मुने ।
अन्यस्मै रोचते निम्बं तु अन्यस्मै मधु रोचते ॥

CORRECTION / NO CORRECTION FILE

QP Code :132003

Dated: 05.01.2024

Question No. 2

The word साध्यमामयम् Modified as साध्यमामयम्

.....

Question No. 6

The word

- a) वात शीर्यत इति
- b) इन्द्रियं प्रकर्षेण जानाति इति
- c) प्रज्ञा वातीति
- d) शरीर रुजाकर्तृत्वम्
- e) रोगः इन्द्रलिङ्गः

Modified as

- a) वात - शीर्यत इति
- b) इन्द्रियं - प्रकर्षेण जानाति इति
- c) प्रज्ञा - वातीति
- d) शरीर - रुजाकर्तृत्वम्
- e) रोगः - इन्द्रलिङ्गः

.....

Question No. 10(B)

The word

न बन्धुमध्ये धनहीनजीवितम्।

उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम्।

Modified as

- a) न बन्धुमध्ये धनहीनजीवितम्।
b) उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम्।

.....

Question No. 11

The word

- पञ्चमहाभूतानि
- प्रकृतिः
- दोषाः
- विपाकः
- संसर्गः

Modified as

- a) पञ्चमहाभूतानि
b) प्रकृतिः
c) दोषाः
d) विपाकः
e) संसर्गः

Corrections/Modifications/Replacement of Questions if any shall be made available to all students. Take the print out of the Correction File in such cases and distribute to all students.

(Sd/-)
Controller of Examinations